

Bruine kiekendief

Beschrijving

Ongeveer zo groot als een buizerd. Is ongeveer 50 cm lang, met een vleugelspanwijdte van 130 cm. Ze zoeken vliegend naar voedsel, waarbij ze laag over de grond patrouilleren. In de lente vliegt het mannetje hoog boven het territorium met acrobatische vluchten om het vrouwtje te imponeren. Het vrouwtje is donkerbruin met beige kop en voorrand vleugels. Het mannetje heeft grote grijze velden bovenop de vleugels en witte ondervleugels met zwarte toppen. Jongen zien eruit als vrouwtjes met minder beige.

Leefgebied

Het is een roofvogel van open landschappen met (grote) moeras- en rietvegetaties. Als nestplaats dienen voornamelijk grote rietvelden langs kreken, meren en plassen. Meer en meer wordt er ook gebroed in cultuurland (hooilanden, graanvelden enz.)

Voedsel

Jaagt voornamelijk op kleine zoogdieren, vogels en amfibieën. Als foerageergebied wordt het volledige open landschap gebruikt, inclusief akker- en weiland.

Nest

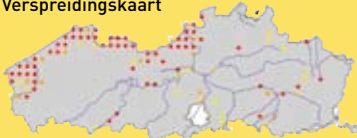
Het nest bestaat uit oud riet en ander plantenmateriaal, verstevigd met takken. Normaal legt het vrouwtje eind april/mei tussen 4 en 6 eieren. De gemiddelde broedduur is 31 tot 38 dagen. De jongen kunnen al vliegen na 40 dagen.

Huidige toestand

Het laatste decennium kende de bruine kiekendief een sterke vooruitgang mede dankzij z'n flexibiliteit inzake nestplaatskeuze. De populatie in Vlaanderen varieert tussen 120 en 150 koppels, waarvan 15 tot 20 in de regio IJzer en Polder.

Rode lijst: momenteel niet bedreigd.

Verspreidingskaart

Legende: rood = broedend; oranje = waarschijnlijk broedend
geel = mogelijk broedend

© Rudy Debruyne

Vrouwtje

WAT HEBBEN BRUINE KIEKENDIEVEN NODIG?

Veilige nestomgeving

Broedgevallen in rietvelden worden soms bedreigd door jacht, vergiftiging, roof, openstelling voor publiek en waterpeilschommelingen.

Broedgevallen in cultuurland moeten rekening houden met landbouwactiviteiten zoals maaien en dorsen.

Voedselrijke jachtgebieden

Bruine kiekendieven zijn "generalisten". Een breed scala van prooien wordt bejaagd in een zeer ruime omgeving (tot 10 km) rond het nest.

Hierbij worden niet alleen lijnvormige elementen zoals sloten en perceels-randen bezocht maar

ook vlakvormige elementen zoals akkers en weiland.

WAT KAN IK DOEN VOOR DE BRUINE KIEKENDIEF?

MELDING VAN EEN BROEDGEVAL

- Gevallen van baltsende, nestelende en broedende bruine kiekendieven worden zo snel mogelijk gemeld bij de milieudienst of rechtstreeks aan opgesomde contactpersonen op de kaft. Zij organiseren dan de beschermingsactie.

NESTBESCHERMING

- De soort nestbescherming hangt af van de nestplaatskeuze. In rietvelden wordt het broedgeval het best met rust gelaten. Enkel in cultuurland is interventie - *via de contactpersonen* - vaak noodzakelijk.
- Bij een **maaisrasland (raaigras)** moet er vaak eind april al ingegrepen worden. Een ruim vierkant van 10 m bij 10 m rond het nest wordt niet gemaaid. De kans op het verlaten van het nest is reëel en daarom worden broedgevallen in maaisrasland het best vermeden zodat het koppel kan uitwijken naar een veiliger perceel.
- Wanneer de kiekendieven broeden in een **hooiland**, dan heeft het koppel wat meer tijd. Maar ook hier moet er worden tussengekomen door ofwel het maaien uit te stellen tot de jongen

uitgevlogen zijn ofwel door een vierkant (10 x 10m) rond het nest ongemoeid te laten.

- In graanvelden valt het cruciale moment nog later. Bij een gerstveld kan het dorsen al plaatsvinden in de eerste helft van juli. Bij graanvelden (en koolzaadvelden) is dit pas eind juli/begin augustus.

Een vierkant rond het nest van 6 m bij 6 m mag niet gedorst worden, zodat de jongen rustig kunnen uitvliegen.

Een ander alternatief is het in fases verplaatsen van het nest met jongen naar een buurperceel.

- De landbouwer ontvangt door het nemen van beschermende maatregelen een vergoeding.

Ga zelf nooit het nest bekijken. De vogels zijn heel verstoringsgevoelig.

MIJD KNAAGDIERGIF

- Het gebruik van allerlei verdelgingsmiddelen tegen knaagdieren is uiteraard nefast voor uilen en roofvogels. Wanneer roofvogels vergiftigde muizen/ratten eten, stapelt het gif zich op in het lichaam. Dit leidt tot onvruchtbaarheid of in het slechtste geval tot de dood. Vermijd vooral producten met **Brodifacoum** en **Bromadiolon** als actieve stof.

AANLEG GRASBUFFERSTROKEN

- Grasbufferstroken van minimaal 9 m breed zijn ideaal voor de bruine kiekendief als jachtterrein, zeker wanneer die bestaan uit een speciale grassen- en kruidenmix én beheerd worden als duo-rand. Dit is een combinatie van parallelle korte en lange vegetatie. De korte strook wordt door maandelijkse maaibeurten kort gehouden. De lange strook wordt jaarlijks in augustus gemaaid.

PRIORITEITEN

Melden van broedgevallen

Bescherm nesten

Vermijd knaagdierengif

Leg grasbufferstroken (duo-randen) aan

© Olivier Douchy

© Kris Degraeve

© Olivier Douchy

© Patrick Keirsebick

Mannetje

© Patrick Keirsebick

Jong exemplaar